

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 1
------------------------------	----------------------------	----------

Školský vzdelávací program

Cesta za poznáním

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE – (1.cyklus + 2.cyklus)

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – (3.cyklus)

	Vypracoval	Kontroloval	Schválil	Vyjadrenie
Meno a Priezvisko	Mgr. Andrea Saxová Mgr. Miroslava Javorská	Mgr. Matej Mikula	1.Pedagogická rada 2.Rada školy	p. Gejza Kandráč
Funkcia	zástupkyňa riaditeľa školy zástupkyňa riaditeľa školy	riaditeľ školy	1.v.z. vedúce MZ Mgr. Gánovská Mgr. Jankovičová Mgr. Gardošíková vedúca PK Mgr. Kontrošová 2.v.z.predseda Rady školy Mgr. Jankovičová	starosta obce
Organizačná Jednotka	vedenie školy	vedenie školy	1.poradný orgán RŠ 2.samosprávny orgán	Zriaďovateľ Obec Bystrany
Dátum	august 2024	august 2024	august 2024	august 2024
Podpis				

MOTTO ŠKOLY

„Tisíc míľová cesta sa musí začať jednoduchým krokom.“

Lao - C

P.S.

Nie každý z nás dospelých dokáže vždy a za každých okolností pracovať podľa noriem spoločnosti na jednotlivých sociálnych statusoch, ktoré zastáva, rovnako ani od dieťaťa a nemôžeme vždy vyžadovať normované výkony.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 3
------------------------------	----------------------------	----------

OBSAH

1. Názov vzdelávacieho programu.....	5
1.1 Charakteristika školy.....	5
1.2 Charakteristika žiakov.....	6
1.3 Charakteristika pedagogického zboru.....	6
1.4 Organizácia prijímacieho konania.....	7
1.5 Druh školy.....	7
2. Vyučovací jazyk	7
3. Vymedzenie cieľov, poslania a zameranie školy.....	7
4. Profil absolventa.....	14
5. Stupeň vzdelania.....	15
6. Dĺžka štúdia.....	15
7. Formy výchovy a vzdelávania.....	16
8. Charakteristika odboru vzdelania a jeho dĺžka.....	16
9. Organizačné formy a metódy výchovy a vzdelávania.....	20
9.1 Zavedenie písma Comenia script.....	25
10. Tematické dni.....	26
10.1 Tematické dni 2. cyklus.....	27
10.2 Tematické dni 3. cyklus.....	30
11. Učebné osnovy.....	35
12. Učebný plán.....	36
13. Hodnotenie detí a žiakov.....	38
14. Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami (ŠVVP) v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.....	41
14.1 Podporné opatrenia.....	43
14.2 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	46
14.3 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia....	48
14.4 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácií s mentálnym postihnutím.....	50
15. Primárne vzdelávanie – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.....	51
16. Učebné osnovy – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.....	55

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 4
--------------------------------------	-----------------------------------	-----------------

17. Učebný plán – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.....	56
18. Primárne vzdelávanie – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia.....	58
19. Učebné osnovy – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia.....	61
20. Učebný plán – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia.....	62
 Prílohy.....	 64

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 5
--------------------------------------	-----------------------------------	-----------------

1. Školský vzdelávací program

Cesta za poznáním

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE – (1.cyklus + 2.cyklus)

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – (3.cyklus)

Základná škola, 053 62 Bystrany 13

Predkladateľ:

Základná škola

053 62 Bystrany 13

IČO: 35545984

Riaditeľ školy: Mgr. Matej Mikula

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Andrea Saxová, Mgr. Miroslava Javorská

Ďalšie kontakty: Mgr. Andrea Jankovičová, Mgr. Štefánia Gánovská

Mgr. Jarmila Kontrošová

Zriaďovateľ:

Obec Bystrany

053 62 Bystrany 121

Starosta obce: p. Gejza Kandráč

Platnosť dokumentu: od 01. 09. 2024

1.1 Charakteristika školy

Základná škola so sídlom v Bystranoch je orgánom štátnej správy na úseku základného školstva v danom regióne. Je samostatnou rozpočtovou organizáciou na základe zriaďovacej listiny, ktorú vydal Okresný úrad v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo nám. 1, 052 01 Spišská Nová Ves dňa 06.06.2002 pod č. j.: 013747-001. Zriaďovacia listina ju klasifikuje ako rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou. Dňa 01.07.2002 bol vydaný starostom obce Bystrany Dodatok č. 1, na základe ktorého v zmysle § 4 ods. 1 a 2 zákona č.542/1990 Zb.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 6
----------------------------------	-----------------------------------	-----------------

o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších zmien a doplnkov prechádza zriaďovateľská funkcia Základnej školy v Bystranoch, na Obec Bystrany. Základná škola je plnoorganizovanou školou. Je situovaná mimo hlavnej cesty obce v kľudovom prostredí. V súčasnosti kapacita žiakov školy prevyšuje jej priestorové možnosti v dvoch hlavných objektoch a škola prevádzkuje dvojzmenné vyučovanie.

Na škole pracujú pedagogickí zamestnanci, vrátane pedagogických asistentov a školského špeciálneho pedagóga, odborní zamestnanci, nepedagogickí zamestnanci – tajomníčka, ekonómka, referentka PAM, školník, údržbár, upratovačky.

1.2 Charakteristika žiakov

V rámci primárneho vzdelávania a nižšieho stredného vzdelávania sa na škole vyučujú:

- žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v bežných triedach, ktorým sa poskytujú podporné opatrenia podľa druhu výchovno-vzdelávacích potrieb
- žiaci so zdravotným znevýhodnením v špeciálnych triedach pre mentálne postihnutých žiakov
- žiaci v bežných triedach

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Na našej škole pracuje priemerne 40 pedagogických zamestnancov a 2 až 4 pedagogickí asistenti a odborní zamestnanci.

Pedagogická a odborná spôsobilosť učiteľov spĺňa všetky požiadavky kladené na výchovno-vzdelávací proces školy. Na škole pracuje odborne spôsobilý výchovný poradca, koordinátor prevencie drogovej závislosti, koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátor finančnej gramotnosti, koordinátor školského podporného tímu, špeciálni pedagógovia v špeciálnych triedach, školský špeciálny pedagóg a supervízor.

V štruktúre kariérových pozícií sú určené aj vedúce MZ pre 1. stupeň školy a pre špeciálne triedy, vedúca predmetových komisií na 2. stupni školy a zástupkyne riaditeľa školy.

Na škole pracuje odborný zamestnanec - sociálny pedagóg.

Realizácia Štátneho vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce personálne podmienky, ktoré by zabezpečili efektívnosť vzdelávania a vytváranie spolupracujúcich sociálnych vzťahov medzi účastníkmi procesu vzdelávania.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Zápis do prvého ročníka sa na škole realizuje formou zisťovania pripravenosti na plnenie povinnej školskej dochádzky. Zápis sa realizuje za prítomnosti školského špeciálneho pedagóga, kde dieťa plní hrovou formou rôzne úlohy zamerané na posúdenie pripravenosti dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky.

V niektorých prípadoch je však potrebné posúdiť, či je dieťa skutočne vo svojom vývine na tej úrovni, ktorá by mu zabezpečila úspešné zvládanie a plnenie povinnej školskej dochádzky.

V takýchto prípadoch, škola odporučí vyšetrenie v Centre poradenstva a prevencie.

1.5 Druh školy:

Štátna

2. Vyučovací jazyk

výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje v slovenskom jazyku

3. Vymedzenie cieľov, poslania a zameranie školy

Pedagogický princíp školy

Pre súčasný, ale aj budúci spoločenský a vedecko–technický vývoj je charakteristické neustále pribúdanie zmien, vznik nových profesií, nových smerov a oblastí ľudskej činnosti. Aj každodenný život nám prináša množstvo situácií, na riešenie ktorých nemáme vopred pripravený program a spôsoby riešenia. Žiak by mal byť pripravený pohotovo sa prispôbovať novému, zmenám v bežnom živote ale tvoriť aj nové materiálne, kultúrne a spoločenské hodnoty. Nestačí sprostredkovať mu poznatky a spôsoby riešenia úloh, ktoré sú základom.

*K tomuto by mala spieť naša škola a vyučovací proces, ktorý si za cieľ kladie
všestranný rozvoj ľudskej osobnosti*

Podporujeme systém KEMSAK autora M. Zelinu:

- kognitivizácia človeka - naučiť myslieť, rozmýšľať a riešiť problémy vo všeobecnej rovine aplikovanej na ktorúkoľvek konkrétnu oblasť,
- emocionalizácia osobnosti – rozvíjať city, jeho prežívanie, afektívnu oblasť,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 8
----------------------------------	-----------------------------------	-----------------

- motivácia a aktivizácia osobnosti – rozvíjať potreby, záujmy a túžby, želania, hodnoty, ideály človeka,
- socializácia a komunikácia – naučiť človeka prosociálnemu správaniu a komunikácii, ale bez toho, aby stratil alebo minimalizoval svoju autenticitu, ako predpoklad identity osobnosti,
- axiologizácia človeka - tu ide o dva súbežné znaky a dva ciele:
 - a./ naučiť človeka hodnotiť, zhodnocovať, rozhodovať sa v progresívnom všel'udskom smere,
 - b./ rozvíjať schopnosť interiorizácie progresívnych hodnôt do imanentnej štruktúry osobnosti,
- kreativizácia osobnosti – naučiť človeka tvorivému prístupu k životu, k sebe, práci, iným ľuďom.

Významným motivačným a inšpirujúcim činiteľom edukácie by sa mal stať pocit úspechu, ktorý pedagóg u žiaka vyvolá.

Zmeniť výkonovú motiváciu nie je jednoduché a pri jej tvorbe je potrebné využiť všetky skúsenostné zážitky, vrátane snáh o prekonanie prekážok na ceste za dosiahnutím svojho cieľa.

Úspech v edukačnom prostredí chceme dosiahnuť tak, že so žiakmi budeme pracovať v pokojnej atmosfére, v bezprostrednom kontakte s ich potrebami a záujmami, ak budeme stále aktívni, ochotní si pomôcť a objektívni v reflexii i sebareflexii.

➤ **SWOT ANALÝZA ŠKOLY**

➤ **silné stránky školy**

- dobre fungujúci manažment školy,
- podporné programy vzdelávania,
- školský podporný tím,
- spolupráca s centrom poradenstva a prevencie,
- estetické školské prostredie,
- záujem učiteľov o ďalší profesijný rozvoj,
- relaxačná miestnosť – SNOEZELEN, multifunkčné ihrisko, zelená telocvičňa, EKO učebňa,
- funkčný Školský vzdelávací program
- prezentácia školy na verejnosti,

- tradičné podujatia školy,
- organizovanie rôznorodých aktivít,

- **slabé stránky školy**
 - chýbajúci ŠKD,
 - chýbajúca školská jedáleň,
 - chýbajúca telocvična,
 - nedostatok učební, odborných učební,
 - migrácia žiakov do zahraničia,
 - disciplína žiakov,
 - záškoláctvo,
 - nízka úroveň spolupráce medzi rodičmi a školou,

- **príležitosti**
 - odstrániť dvojzmennú prevádzku,
 - dobudovať učebne, odborné učebne, telocvičnu, školskú jedáleň,
 - zriadiť ŠKD,
 - rozvíjať mimoškolskú činnosť,
 - spolupráca s komunitným centrom,
 - spolupráca s rodičmi žiakov,
 - zvýšiť počet členov školského podporného tímu,
 - organizovať viac spoločných aktivít pre zamestnancov,
 - ďalšie vzdelávanie učiteľov a zvyšovanie pedagogickej odbornosti,
 - spolupráca s podobnými školami v okolí, výmena pedagogických skúsenosti,
 - spolupráca s podnikateľmi, sponzormi, mimovládnyimi a inými organizáciami v obci i mimo nej,
 - tvorba projektov, získavanie grantov,

- **ohrozenia**
 - syndróm vyhorenia učiteľov,
 - hrozba znižovania rozpočtu školy,
 - nepriaznivá ekonomická situácia v rodinách,
 - nedostatočná predškolská príprava,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 10
------------------------------	----------------------------	-----------

- zvyšujúca sa nedisciplinovanosť žiakov,
- nedostatok motivácie žiakov uspieť v osobnom živote

Návrh cieľov a úloh budúceho rozvoja školy

➤ **vízia školy**

Našou **víziou** je škola, ktorá prináša žiakom radosť z učenia, rozvíja ich tvorivosť i talent, učí ich vytvárať kvalitné medziľudské vzťahy a spája ich s bežným životom.

Vychovávame Č – čestného

L – láskavého

O – odvážneho

V – vzdelaného

E – empatického

K – kreatívneho

A – aktívneho človeka.

➤ **poslanie školy**

Poslaním našej školy je vytvoriť v príjemnom prostredí, v atmosfére dôvery, priateľstva, otvorenosti a blízkosti žiakom priestor pre zážitky úspechu, s rešpektovaním špecifik jednotlivých žiakov, pri dodržaní myšlienky:

„S láskou a rešpektom sprevádzame deti na ich ceste za vzdelaním.”

➤ **misia školy**

Škola priateľská: budovať interaktívne väzby riaditeľ - učiteľ - žiak - rodič na základe vzájomnej dôvery, poznávania, diskusií. Vo vzájomných vzťahoch využívať kognitívnu zložku, ale nepodceňovať emocionálnu zložku. Dbáť na to, aby každý rešpektoval každého, aby nepoznal len svoje práva, ale aby pamätal aj na práva ostatných. Aby sa nikto nevyvyšoval a ani sa nebál vyjadriť svoj názor.

Škola spravodlivá: nielen dohliadať na uplatňovanie princípu spravodlivosti v oblasti hodnotenia, ale vytvoriť podmienky priehľadnosti – dbať o to, aby všetci mali pocit, že sú spravodlivo hodnotení – žiaci, učitelia a ostatní zamestnanci.

Škola tvorivá: vytvárať podmienky pre realizovanie a rozvoj kreativity žiakov i pedagogických zamestnancov. V rámci povolenej variability učebného plánu i mimoškolskej

činnosti umožňovať výber vzdelávacích a výchovných aktivít podľa schopností a záujmu žiakov. Vytvárať materiálne podmienky pre zabezpečenie tvorivého vyučovania, kde žiaci môžu prejavovať svoj talent, nadanie, dispozície. Podporiť schopnosti žiakov tvorivo a kriticky riešiť problémy, identifikovať ich, analyzovať a navrhovať ich riešenia.

Škola kvalitná: hlavným kritériom je úroveň a kvalita vyučovacieho procesu, úroveň podmienok pre vyučovanie, obsah moderných, inovatívnych prvkov v didaktických postupoch, výsledky žiakov. Škola musí uplatňovať efektívny vnútorný systém kontroly vyučovacieho procesu prostredníctvom riadiacich a metodických orgánov školy.

Úspech v edukačnom prostredí dosiahnuť tak, že so žiakmi budeme pracovať v pokojnej atmosfére, v bezprostrednom kontakte s ich potrebami a záujmami, že budeme stále aktívni, ochotní si pomôcť a objektívni v reflexii i sebareflexii. Každá tvorivá úloha prispôbená záujmom a schopnostiam žiakov ich dokáže motivovať a aktivizovať nenásilnou formou k učeniu sa. Konštruktívna práca pedagóga musí ísť cestou diskusie, ak sa chce stať cestou účinnou. Každý pedagóg by sa mal snažiť deti počúvať, hovoriť s nimi a porozumieť im. Iba táto cesta je tou, ktorá nás môže priviesť k očakávaným výsledkom reformy myslenia a komplexného rozvoja osobnosti, metakognície a charakteru jednotlivca.

Hodnoty pedagógov našej školy sú zamerané na nasledovné oblasti :

Spolupráca:

- ✓ pracujeme ako tím a dodržiavame dohody
- ✓ sme lojálni

Komunikácia:

- ✓ zdravíme sa, počúvame sa, spoznávame sa a povzbudzujeme sa

Individualizácia:

- ✓ hľadáme a podporujeme potenciál

Tolerancia:

- ✓ vzájomne sa uznávame a rešpektujeme

Zodpovednosť:

- ✓ zodpovedáme za svoju prácu a premýšľame, čo a ako zlepšíme
- ✓ nebojíme sa urobiť chybu alebo požiadať o pomoc
- ✓ dodržíme dohodnuté pravidlá
- ✓ prijímame dôsledky svojho konania

Dôvera:

- ✓ vytvárame a hľadáme príležitosti pre spoločne strávený čas
- ✓ konáme s pochopením a otvorene
- ✓ sústreďujeme sa na to dobré v nás a medzi nami

➤ **strategické ciele a z nich vyplývajúce špecifické ciele školy:**

VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍ PROCES:

1.Podporovať individuálne záujmy a schopnosti žiakov.

- Organizovať pre žiakov záujmové útvary s rôznym zameraním.
- Organizovať a priebežne pripravovať žiakov na súťaže na školskej i postupovej úrovni.

2.Rozvíjať u žiakov funkčné gramotnosti.

- Pripraviť a realizovať tematické dni zamerané na rozvoj vizuálnej, čitateľskej, digitálnej, finančnej, občianskej, mediálnej, interkultúrnej, environmentálnej, sociálnej a emocionálnej gramotnosti s prihliadnutím na medzipredmetové vzťahy.

3.Zaisťovať účinnú individuálnu starostlivosť žiakom so ŠVVP podľa odporúčaní

Centra poradenstva a prevencie

- Zvýšiť počet členov školského podporného tímu.

MATERIÁLNO-TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE:

1.Rozšíriť kapacitu školy.

- Navýšiť počet učební vrátane odborných učební.
- Vybudovať školskú jedáleň.
- Realizovať výstavbu telocvične.

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE:

1.Zavádzať nové a efektívnejšie formy a metódy práce so žiakmi.

- Podporovať u pedagogických zamestnancov ďalšie vzdelávanie zamerané na efektívne, inovatívne, kreatívne metódy a formy práce so žiakmi

2. Organizovať spoločné podujatia pre zamestnancov školy s cieľom zlepšiť pracovnú klímu.

- Vytvárať vzájomnú dôveru, úctu, pochopenie a toleranciu spravodlivým hodnotením, pozitívnym príkladom, empatickým správaním, humánnym prístupom a pochopením problémov.
- Udržiavať estetickú úroveň interiéru a exteriéru školy.

RODINA A ŠKOLA:

1. Zintenzívniť spoluprácu školy a rodiny

- Pozývať rodičov na školské a mimoškolské akcie.
- Zaviest' konzultačné hodiny pre rodičov.
- Zaviest' doučovanie, popoludňajšiu činnosť.
- Zintenzívniť individuálnu starostlivosť.
- Zriadiť školskú knižnicu – popoludňajšie čítanie.

4. Profil absolventa

Žiak po absolvovaní základného vzdelávania je spôsobilý:

- získať jazykovú a komunikačnú spôsobilosť v slovenskom jazyku vyjadrovať a interpretovať pojmy a vzťahy medzi nimi, myšlienky, pocity a potreby, názory ústnou a písomnou formou v rôznorodých situáciách,
- používať texty rôznej povahy za účelom ich využitia pri ďalšom učení, pri vyhodnocovaní informácií v rôznych životných situáciách,
- vstupovať do hovorenej a písanej komunikačnej interakcie,
- porozumieť a na základnej (požadovanej) úrovni komunikovať v jednom cudzom jazyku (anglickom),
- získať spôsobilosť používať matematické a logické myslenie, rozvíjať ho, používať princípy a postupy na riešenie rôznych problémov v každodennom živote,
- vedieť zodpovedne a bezpečne využívať digitálne technológie a médiá na komunikáciu a vzdelávanie, poznať aj riziká, ktoré predstavujú,
- vysvetliť prírodné javy a historické udalosti pomocou základných vedomostí,
- používať technické nástroje a (prístroje) na realizáciu návrhov a inovácií,
- zúčastňovať sa na občianskom a sociálnom živote na základe poznania aktuálneho diania, historických súvislostí, spoločenských, kultúrnych a náboženských špecifik,
- prijímať rozhodnutia na základe poznatkov, zručností a hodnôt z oblastí prírodných, spoločenských, humanitných vied a umenia,
- vnímať a využívať rôzne druhy umenia ako spôsob vyjadrenia a chápania miestnych, regionálnych, národných, európskych a globálnych prejavov kultúry,
- konať vedome v súlade s poznatkami o zdravom životnom štýle a jeho dopade na fyzické a duševné zdravie,
- poznať a prijímať svoj potenciál aj limity, robiť rozhodnutia o ďalšom vzdelávaní a budúcnosti,
- spolupracovať s ostatnými ľuďmi, byť solidárny a preferovať konsenzuálne riešenia v konfliktných situáciách,
- konať v súlade s hodnotami smerujúcimi k ochrane životného prostredia,
- konať na základe poznania spoločenských a právnych noriem, ľudských práv, tolerancie rozmanitosti a na základe poznatkov o etických hodnotách,
- uplatniť v praxi nadobudnuté vedomosti, schopnosti a skúsenosti.

5. Stupeň vzdelania

Základné vzdelanie sa formálne člení na primárne vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie.

Úspešným absolvovaním 2. cyklu základného vzdelávania získa žiak primárne vzdelanie (ISCED 1) a úroveň 1 Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR /EKR: 1).

Úspešným absolvovaním 3. cyklu základného vzdelávania získa žiak nižšie stredné vzdelanie (ISCED2) a úroveň 2 Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 2).

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti- 2.cyklu základného vzdelávania základnej školy, alebo žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,

Nižšie stredné vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti- 3.cyklu základného vzdelávania základnej školy.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

6. Dĺžka štúdia

Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy – 1. cyklus (3 roky) a

2.cyklus (2 roky)

Nižšie stredné vzdelávanie – 2.stupeň základnej školy – 3.cyklus (4 roky)

Základné vzdelávanie spolu tvorí deväť ročníkov.

Prvý a druhý cyklus spolu predstavuje prvý stupeň základnej školy a tretí cyklus predstavuje druhý stupeň. Dĺžka trvania prvého stupňa základného vzdelávania je päť (5) rokov. Dĺžka trvania druhého stupňa základného vzdelávania je štyri (4) roky.

Primárne vzdelávanie – deväť/desať ročníkov pre mentálne postihnutých žiakov

7. Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na prvom a druhom stupni základnej školy organizuje dennou formou. Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečovaného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

8. Charakteristika odboru vzdelania a jeho dĺžka

Základné vzdelávanie je kľúčovým prvkom vzdelávacieho systému. Buduje sa na ňom základ osobnej, sociálnej, hodnotovo-kultúrnej a profesijnej spôsobilosti každého človeka v súlade s potrebami súčasnej spoločnosti, jej perspektívami, so zohľadnením regionálnych aj globálnych spoločenských požiadaviek a potrieb. Zároveň formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami, podporuje utváranie jeho pozitívnych osobných identít. Základné vzdelávanie poskytuje žiakom šance nájsť a rozvinúť svoj potenciál, chápať vlastné prežívanie a regulovať svoje emócie, reflektovať svoje silné a slabé stránky pri plánovaní ďalšieho smerovania v živote, pochopiť a začať pracovať na svojich perspektívach v osobnom, občianskom i profesijnom živote.

Základné vzdelávanie má deväť ročníkov. Vnútoraná štruktúra kurikula základného vzdelávania reflektuje potrebnú rôznorodosť vzdelávacích ciest žiakov a je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba nadväzujúcich vzdelávacích cyklov. Prvý cyklus tvorí 1. až 3.

ročník, druhý cyklus tvorí 4. až 5. ročník a tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník. Vzdelávacie štandardy jednotlivých cyklov určujú obsah vzdelávania a očakávané učebné výstupy na ich konci.

Prvý a druhý cyklus spolu predstavuje prvý stupeň základnej školy a tretí cyklus predstavuje druhý stupeň. Dĺžka trvania prvého stupňa základného vzdelávania je päť (5) rokov. Dĺžka trvania druhého stupňa základného vzdelávania je štyri (4) roky.

Prvý cyklus (1. – 3. ročník ZŠ)

Úlohou prvého cyklu je, aby žiak získal vzťah k učeniu sa, vytvoril si pracovné návyky a pracovný režim, aktívne sa zapájal do práce, využíval kreativitu pre zlepšovanie svojich myšlienok.

Žiakom vytvára učiteľ bezpečné prostredie a podporu: „Ty mi pomôžeš.“

Vyučovanie ťažiskovo zabezpečuje učiteľ s aprobáciou na primárne vzdelávanie.

Druhý cyklus (4. – 5. ročník ZŠ)

Úlohou druhého cyklu je, aby žiak dokázal bezpečne a jasne komunikovať svoje pocity, potreby a hranice, vyjadroval pre ne pochopenie u seba aj u iných a reflektoval svoje konanie a postoje. Zámerom súčasne je, aby žiak rozlišoval medzi faktami, domnienkami a hodnoteniami, a aby nadobudol väčšiu samostatnosť v učení a prevzal časť zodpovednosti za svoje učenie, uvedomil si, čo je oblasťou jeho záujmu a čomu by sa chcel hlbšie venovať.

Žiak si vytvára vzťahy s rovesníkmi a učí sa spoločne s nimi riešiť úlohy a výzvy: „Ja to dokážem, som schopný vstúpiť do spolupráce.“

Vyučovanie zabezpečujú spoločne a vyvážené učitelia s aprobáciou na primárne vzdelávanie a učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.

Tretí cyklus (6. – 9. ročník ZŠ)

Úlohou tretieho cyklu je, aby žiak okrem rozvinutia všetkých gramotností dostal priestor aj na hlbší rozvoj v oblastiach svojho záujmu a vytvoril si tak predstavu o svojej profesijnej budúcnosti. V tomto kontexte cieľom je, aby vyjadroval záujem a bol motivovaný k samostatnej práci, pýtal si spätnú väzbu a pravidelne využíval kreatívny proces, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa.

Tretí cyklus charakterizuje nadobúdanie celospoločenskej a environmentálnej zodpovednosti: „My to dokážeme.“

Vyučovanie zabezpečujú ťažiskovo učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.

VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacia oblasť je základná jednotka obsahu vzdelávania a prostredníctvom nej sa aj postupne vymedzujú a naplňajú ciele vzdelávania.

Jednotlivé vzdelávacie oblasti sú koncipované tak, že sú na úrovni cieľov a obsahu vzájomne prepojené a navzájom sa podporujú. Ciele vzdelávacích oblastí sú vymedzené ako okruhy vedomostí, zručností a postojov na konci jednotlivých vzdelávacích cyklov. Vymedzené ciele sú ďalej špecifikované cez detailnejšie vzdelávacie štandardy, ktoré vedú k ich dosiahnutiu.

Vzdelávacie oblasti sú v rámci školského vzdelávacieho programu rozpracované na jednotlivé vyučovacie predmety. Tam, kde je to žiadúce, je vzdelávacia oblasť identická s predmetom, čo je spravidla v prvých dvoch vzdelávacích cykloch.

V prvom vzdelávacom cykle je obsah vzdelávania integrovaný a vytvára možnosť pružnej organizácie vzdelávania, ktorá nemusí byť založená výlučne na predmetovo-hodinovom systéme, ale napríklad na blokovom či projektovom vyučovaní. V druhom vzdelávacom cykle, ktorý je chápaný ako prechodový a adaptačný uplatňujeme obsah vzdelávania integrovaný a to vytvára možnosť kombinácie pružnej organizácie. V treťom cykle budeme uplatňovať štruktúrovanie obsahu vzdelávania do samostatných predmetov.

Vzdelávacie oblasti a v rámci nich rozpracované jednotlivé vyučovacie predmety sú súčasťou tabuľky vzdelávacieho programu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 19
------------------------------	----------------------------	-----------

ZÁKLADNÉ PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ČUDZÍ JAZYK/ANGLICKÝ JAZYK
	PRÁCA S TEXTOM
MATEMATIKA A INFORMATIKA	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	ČLOVEK A PRÍRODA
	BIOLÓGIA
	FYZIKA
	CHÉMIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ
	OBČIANSKA NÁUKA
	GEOGRAFIA
	DEJEPIS
	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	ČLOVEK A SVET PRÁCE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

9. Organizačné formy a metódy výchovy a vzdelávania

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Je to výber vyučovacích metód, triedených podľa cieľov, učiva, rôznych ciest a spôsobov, ako dosiahnuť cieľ vyučovacieho predmetu, vyučovacích zásad, foriem práce učiteľa a žiaka a pod. Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa. Vybrané metódy, formy musia byť veku primerané a podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Malo by ísť o zámerné usporiadanie vyučovacích činností, ktoré sa zacielfujú na dosiahnutie výchovno – vzdelávacích cieľov, a to v súlade so zásadami organizácie vyučovania.

Metódy práce so žiakmi na našej škole kategorizujeme podľa:

- prameňa získavania vedomostí:
 - slovné - monologické a dialogické,
 - názorné - demonštračné a pozorovacie,
 - praktické - práca s knihou, s programom, didaktická montáž a demontáž, hra, pokus, pracovné činnosti a pod.
- fáz vyučovania:
 - motivačné - rozprávanie, rozhovor, demonštrácia, vyvolanie problému, pochvala, reflexia....
 - expozičné - metódy priameho prenosu poznatkov, metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov, metódy problémové, metódy samostatnej práce a autodidaxie, metódy mimovoľného učenia...
 - fixačné - metódy opakovania a precvičovania vedomostí, metódy precvičovania a zdokonaľovania, klasické diagnostické metódy...
 - diagnostické - hodnotenie a klasifikácia, ústne hodnotenie, formatívne hodnotenie
- charakteru poznávacej činnosti žiakov:
 - výkladovo-ilustratívne alebo informačno-receptívne,
 - reproduktívne,
 - problémový výklad,
 - zisťovacie alebo heuristické,
 - výskumné

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 21
------------------------------	----------------------------	-----------

- inovačné metódy:
 - brainstorming, situačná metóda, prípadová metóda, problémová, konfliktná, projektová, inscenačná metóda, tvorivá dramatika

Dôraz budeme klásť hlavne na metódy rozvoja tvorivosti žiakov:

1. *Problémový výklad* – vedie ho učiteľ, otvorene, stále sa obracia na žiakov, kladie im otázky, stimuluje myslenie.
2. *Heuristická metóda* – žiaci sa aktívne zúčastňujú na objavovaní nových poznatkov a osvojovaní učiva.
3. *Výskumná metóda* – samostatnosť žiakov je tu najväčšia. Podobá sa tvorivej práci vedca.
4. *Problémové vyučovanie* – snaha rozvíjať tvorivé myslenie, tvorivé schopnosti žiakov, metakogníciu a charakter, tvorivé osvojovanie poznatkov a spôsobov činnosti. Učiteľ stavia pred žiakov úlohy, motivuje ich a usmerňuje hľadanie spôsobov a prostriedkov na ich riešenie.
5. *Projektové vyučovanie* – problémy sa riešia komplexne, ich riešenie si vyžaduje poznatky z viacerých vied. Spracované problémy sa nazývajú projekty.

Projekty môžu navrhovať:

- ✓ samotní žiaci – spontánne projekty
- ✓ učiteľ – pripravené projekty
- ✓ žiaci a učiteľ v spolupráci – kombinované

Jednou zo všeobecne platných definícií vyučovacej metódy je tá, že metóda musí byť odpoveďou na otázku postupu práce vo výchovno-vzdelávacom procese, ktorá má naplniť stanovené ciele vo vzájomnej interakcii učiteľ – žiak – učivo.

Motivačné metódy	<i>Vstupné</i>	<ul style="list-style-type: none"> • motivačné rozprávanie • motivačný rozhovor • motivačná demonštrácia • problém ako motivácia
	<i>Priebežné</i>	<ul style="list-style-type: none"> • motivačná výzva • aktualizácia obsahu učiva • pochvala, povzbudenie a kritika

Expozičné metódy	<i>Metódy priameho prenosu poznatkov</i>	<i>monologické slovné metódy</i>
		<ul style="list-style-type: none"> • rozprávanie • opis • vysvetľovanie (výklad)
	<i>Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>dialogické slovné metódy</i> • rozhovor • beseda
		<ul style="list-style-type: none"> • demonštračné metódy • pozorovanie • manipulácia s predmetmi
		<ul style="list-style-type: none"> • problémové vyučovanie • projekty
		<ul style="list-style-type: none"> • samostatná práca s knihou
<i>Metódy mimovoľného učenia</i>	<ul style="list-style-type: none"> • napodobňovanie činností 	

Fixačné metódy	<i>Metódy opakovania a precvičovania vedomostí</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ústne opakovanie • metóda otázok a odpovedí • písomné opakovanie
	<i>Metódy precvičovania a zdokonaľovania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • využívanie rôznych typov jazykových cvičení

Diagnostické a klasifikačné metódy	<i>Klasické diagnostické metódy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ústne skúšanie • písomné skúšanie • praktické skúšanie • didaktické testy • klasické výkonové testy
---	-------------------------------------	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 23
	<i>Malé formy vedeckovýskumných diagnostických metód</i>	<ul style="list-style-type: none"> • metóda pozorovania žiaka • pozorovanie v určitých situáciách • rozbor žiackych prác
	<i>Hodnotenie a klasifikácia</i>	<ul style="list-style-type: none"> • klasifikačná symbolika –body, nálepky, smajlíky pečiatky, percentá • slovné hodnotenie • formatívne hodnotenie • klasifikácia známku

Vzhľadom k vysokému počtu žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami na našej škole a v snahe vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní budeme uplatňovať špecifické metódy vyučovania.

Náš školský podporný tím bude uplatňovať u žiakov 1.ročníkov Školský program Bilaterálnej integrácie a program INPP Školský intervenčný program.

Ďalšie uplatňované formy vyučovania :

1. Individuálne školské vyučovanie

- ✓ samostatná práca, ktorá dáva priestor pre tvorivosť, aktivitu
- ✓ tvorivá samostatná práca – riešenie nových úloh na základe získaných poznatkov
- ✓ kolektívna samostatná práca – žiak sa na práci zúčastňuje ako člen kolektívu, ktorý dostal úlohu
- ✓ diferencovaná samostatná práca – žiaci pracujú samostatne, ale majú rozdielne úlohy podľa individuálnych schopností, nadania a záujmov

2. *Kooperatívne vyučovanie* - vytvára priestor na dialóg medzi žiakmi, medzi žiakmi a učiteľom, rozvíja ich komunikačné zručnosti. Žiaci pracujú v malých skupinkách, vykonávajú rôzne praktické činnosti v atmosfére rovnoprávnosti a spolupráce.

3. *Didaktické hry* – využívanie pri utvrdzovaní učiva a nových poznatkov, sú zamerané na rozvoj motivácie k tvorivosti, kognitívnej zvedavosti, flexibility, transformácie, senzibility a originality.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, metakogníciu a charakter, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Budeme poskytovať sprostredkovanie odbornej pomoci žiakom s podpornými opatreniami, a tiež ich rodičom a zamestnancom školy.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy, aktivity so školským podporným tímom.

Chceme si všímať talenty v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať metódy a formy zamerané na rozvoj metakognície a charakteru žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Budeme uplatňovať prebiežné formatívne hodnotenie a pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slaboprosievajúcich, pre zvýšenie ich vnútornej motivácie.

Učiteľ si metódy a formy práce so žiakmi v jednotlivých predmetoch volí sám, môže ich dopĺňať o ďalšie inovatívne metódy.

Organizačnou formou je vyučovacia hodina. K ďalším využívaným organizačným formám patrí vychádzka, exkurzia, kurz, tematický deň, projektový deň, výlet a didaktické hry, účelové cvičenie v prírode a pod .

Projektové dni budeme realizovať na aktuálne témy v 1. 2. a 3. cykle.

Škola zorganizuje raz ročne v každom ročníku 1.a 2.cyklu didaktické hry a v každom ročníku 3.cyklu účelové cvičenia.

Škola zorganizuje športový výcvik v trvaní 30 hodín počas školského roka - v I.polroku 3 vyučovacie dni (15 hodín) a v II. polroku 3 vyučovacie dni.

9.1 Zavedenie písma Comenia script

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania, zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj postupné dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a z marginalizovaných rómskych komún je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (napr. komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky,...), dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

Vzhľadom k vysokému počtu žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami na našej škole a v snahe vytvoriť kvalitatívne nové prístupy, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní využívame nespojité písmo **Comenia script** vo všetkých ročníkoch na 1.stupni v bežných aj špeciálnych triedach a následné postupné zavedenie písma vo všetkých ročníkoch na 2.stupni.

10. Tematické dni

Na podporu rozvoja prierezových gramotností budeme realizovať v 2. a 3. cykle tematické dni v rozsahu 4 vyučovacie dni v jednom školskom polroku. Ciele a obsah tematických dní vychádzajú so vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov.

Rámcové ciele a obsah tematických dní zameraných na rozvoj prierezových gramotností (vizuálna, čitateľská, digitálna, finančná, občianska, mediálna, interkultúrna environmentálna, sociálna a emocionálna) sú uvedené nižšie.

Konkrétne rozpracovanie jednotlivých tematických dní do vyučovacích predmetov v 2.a 3. cykle je uvedené v Prílohe 6 k Školskému vzdelávaciemu programu.

Prierezové gramotnosti rozvíjame okrem tematických dní aj priebežne počas celého školského roka. Uplatňovanie jednotlivých prierezových gramotností konkrétne uvádzame v jednotlivých tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

10.1 Tematické dni 2.cyklu

Téma		Ročník					
		4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	Potulky po Slovensku a Česku s Aničkou a Pepíkom	X					
2.	S batohom po okolí	X	X				
3.	Putovanie v čase	X	X				
4.	Naši hrdinovia	X	X				
5.	Ako sa nestratiť v živote		X				
6.	Pozeráme sa očami iného človeka	X					
7.	Aký som, aký budem		X				
8.	Digitálny domorodci	X					
9.	Internet náš každodenný		X				
10.	Zatočme s ňou spoločne	X					
11.	Rozprávame a počúvame		X				
12.	Sokrates môj vzor		X				
13.	Spoluprácou sa naše sily znásobia	X					
	Spolu	8 dní	8 dní				

1.téma (2.cyklos – 4.ročník): **Potulky po Slovensku a Česku s Aničkou a Pepíkom**

Činnosti: Porovnávanie prírodných podmienok a spôsobu života na Slovensku a vo vybratom štáte Európy a sveta.

2.téma (2.cyklos – 4.,5.ročník): **S batohom po okolí**

Činnosti: Návšteva pamäťovej inštitúcie – múzeum, archív, galéria.

3.téma (2.cyklos - 4.,5.ročník): **Putovanie v čase**

Činnosti: Tematická sonda z regionálnej histórie - ochrana kultúrneho a historického dedičstva, interpretácia povesti, legendy, ľudovej piesne.

4.téma (2.cyklos - 4.,5.ročník): **Naši hrdinovia**

Činnosti: Tematická sonda – život a dielo oblasti z regionálnych dejín

5.téma (2.cyklos - 5.ročník): **Ako sa nestratiť v živote**

Činnosti: analyzovanie vybraného problému na základe pozorovania, analyzovanie a riešenie problému.

6.téma: (2.cyklos - 4.ročník): **Pozeráme sa očami iného človeka**

Činnosti: Zisťovanie informácií o tom, na čo mám ako obyvateľ obce nárok.

7.téma (2.cyklos – 5.ročník): **Aký som, aký budem**

Činnosti: Moje silné a slabé stránky.

8.téma (2.cyklos - 4.ročník): **Digitálni domorodci**

Činnosti: Vytvorenie pravidiel bezpečného a etického správania v online prostredí a možnosti vyhľadanie pomoci.

9.téma (2.cyklos – 5.ročník): **„Internet náš každodenný“**

Činnosti: Navrhnutie pravidiel bezpečného a etického správania v online prostredí

10.téma (2.cyklus - 4.ročník): **Zatočme s ňou spoločne**

Činnosti: Zoznamovanie sa s technikami riešenia a zvládania konfliktov.

11.téma (2.cyklus – 5.ročník): **„Rozprávame a počúvame!“**

Činnosti: komunikácia v triede, škole, vytvorenie pravidiel komunikácie

12.téma (2.cyklus – 5.ročník): **Sokrates – môj vzor**

Činnosti: reflektovanie zážitkov a odkrývanie hodnoty spolupráce a spolupatričnosti

13.téma (2.cyklus - 4.ročník): **Spoluprácou sa naše sily znásobia**

Činnosti: Vyhodnotenie úspešnosti spolupráce pri práci v skupine, interpretovanie príčin a dôsledkov vydarenej alebo neúspešnej spolupráce.

10.2 Tematické dni 3.cyklu

Téma		Ročník					
		4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	Ľudia v pohybe				X		
2.	Svetové hospodárstvo				X	X	
3.	Slovensko a jeho premeny				X	X	
4.	Zaujímavosti zo života zvierat				X		
5.	Expozície z prvej svetovej vojny					X	
6.	Cesta hrdinov SNP						X
7.	Ženy v úzadí				X		
8.	Socializmus na Spiši					X	X
9.	Mýty a fakty o médiách za socializmu					X	X
10.	Čo priniesla nežná revolúcia			X			X
11.	Operácia Dunaj			X			
12.	Slovenský disent				X		X
13.	Právo v našom živote			X		X	
14.	Naštartuj to!			X		X	
15.	Vnímajme srdcom			X			
16.	Ako povedať nie			X			
17.	Stop násiliu!				X		
18.	Ovplyvnení médiami						X
19.	Ako komunikovať s ľuďmi						X
20.	Ako sa nezbláznit'			X			
21.	Príroda okolo nás			X			
22.	Chcem byť dobrým kamarátom				X	X	X
	Spolu			8 dní	8 dní	8 dní	8 dní

1.téma (3.cykklus – 7.ročník): **Ľudia v pohybe**

Činnosti: Skúmanie príčin a dôsledkov migrácie na vybraných príkladoch zo sveta.

2.téma (3.cykklus – 7.,8.ročník): **Svetové hospodárstvo**

Činnosti: Ilustrovanie vzájomného prepojenia súčasného sveta prostredníctvom globálneho obchodu na príkladoch vybraných komodít od miesta získavania surovín a spracovania, cez dopravu až po miesta spotreby – so základným posúdením vplyvu globalizácie na výrobcov, spotrebiteľov a životné prostredie v rôznych častiach sveta.

3.téma (3.cykklus – 7.,8.ročník): **Slovensko a jeho premeny**

Činnosť: Posudzovanie zmien vo využívaní krajiny a ich dôsledkov na životné prostredie a spoločnosť na vybraných príkladoch zo Slovenska (napríklad výstavba nových obytných štvrtí, rekreačných objektov, priemyselných závodov, diaľnic alebo obchvatov; rekultivácia nevyužívaného priemyselného areálu alebo niekdajšej lokality ťažby surovín).

4.téma (3.cykklus – 7.ročník): **Zaujímavosti zo života zvierat**

Činnosť: Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu.

5.téma (3.cykklus – 8.ročník): **Expozície z prvej svetovej vojny**

Činnosť: Tematická sonda z regionálnych dejín – pamätné miesta, pamäťové inštitúcie, pamätníky.

6.téma (3.cykklus – 9.ročník): **Cesta hrdinov SNP**

Činnosť: Tematická sonda z regionálnych dejín – miesta pamäti, príbeh z SNP.

7.téma (3.cykklus – 7.ročník): **Ženy v úzadí**

Činnosť: Tematická sonda – postavenie žien v ideológii totalitného štátu.

8.téma (3.cykklus – 8.,9.ročník): **Socializmus na Spiši**

Činnosť: Tematická sonda – život počas socializmu v regióne.

9.téma (3.cykľus – 8.,9.ročník): **Mýty a fakty o médiách za socializmu**

Činnosť: Tematická sonda – rola médií v spoločnosti na vybranom príklade.

10.téma (3.cykľus – 6.,9.ročník): **Čo priniesla nežná revolúcia.**

Činnosť: Identifikovanie premien krajiny, mesta a dediny.

11.téma (3.cykľus – 6.ročník): **Operácia Dunaj**

Činnosť: Tematická sonda – spomienky svedkov okupácie 1968.

12.téma (3.cykľus – 7.,9.ročník): **Slovenský disent**

Činnosť: Tematická sonda - prejavy normalizácie v každodennom živote ľudí.

13. téma (3.cykľus – 6.,8.ročník): **Právo v našom živote**

Činnosť: Aplikovanie postupov, ktoré vytvárajú inkluzívne prostredie rešpektujúce sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, pohlavie alebo sebavnímanie.

14.téma (3.cykľus – 6.,8.ročník): **Naštartuj to!**

Činnosť: Zostavenie projektového návrhu s prvkami podnikavosti a inovatívnosti: exkluzivita a originalita nápadu, podnikateľský a nepodnikateľský zámer, získanie zdrojov – granty, crowdfunding, zbierka, startup, nadácie, harmonogram projektu, ľudské zdroje, marketing a reklama, spoločenská zodpovednosť.

15.téma (3.cykľus – 6.ročník): **Vnímajme srdcom**

Činnosť: Rozvíjanie empatie – porozumenie afektívnych kľúčov v komunikácii druhých; porozumenie životného kontextu druhých; otvorenosť druhému, aktívne počúvanie, primeraná citová reakcia na situáciu druhého.

16.téma (3.cykľus – 6.ročník): **Ako povedať nie**

Činnosť: Vyjadrovanie nesúhlasu a obhajovanie vlastnej dôstojnosti v prípade manipulatívneho, alebo násilného správania druhých, najmä pri pokusoch o zneužitie.

17.téma (3.cyklus – 7.ročník): Stop násiliu!

Činnosť: Účinné spôsoby reakcie na šikanovanie, sexuálne zneužívanie alebo obťažovania a spôsoby vyhľadania pomoci a podpory (úrady, služby, dôveryhodná osoba, psychologická pomoc...) pre seba alebo niekoho iného v prípade násillia.

18.téma (3.cyklus – 9.ročník): Ovpływnení médiami.

Činnosť: Analyzovanie vplyvu médií, dezinformácií, reklamy a inej audiovizuálnej produkcie na správanie ľudí a verejnú mienku. Využívanie nástrojov na overovanie relevantnosti a pravdivosti informácií. Kritická analýza formy a obsahu na vybranom príklade internetovej diskusie alebo príspevku s nepravdivou informáciou. Porovnávanie virtuálneho a reálneho sveta; vzťahov, ktoré si v nich vytvárame, vplyv sociálnych sietí na osobnosť človeka.

Regulovanie vlastného správania v mediálnom prostredí (sociálne siete, virtuálna realita, umelá inteligencia) vrátane objemu stráveného času. Analyzovanie protiprávneho konania, zásad a foriem pomoci v téme kybernetického obťažovania (šikana, zneužívanie, sexting, grooming). Rozpoznávanie vhodných a nevhodných obsahov v médiách a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy (rasizmus, násillie, sexizmus a sexuálny obsah v mediálnom prostredí a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy).

19.téma (3.cyklus – 9.ročník): Ako komunikovať s ľuďmi.

Činnosť: Zostavenie a nácvik pravidiel rešpektujúcej diskusie v skupine. Rozpoznanie a porozumenie prítomnosti morálnej dilemy v danej životnej situácii. Formulovanie problému hlavnej postavy morálnej dilemy. Kultivované obhajovanie svojho názoru aj v prípade, že nie je v zhode s názorom väčšiny v referenčnej skupine (v triede, v rovesníckej skupine a pod.).

Opísanie hodnôt ovplyvňujúcich naše správanie a rozhodovanie. Rozvíjanie komplexnej prosociálnosti a ľudskej dôstojnosti (byť aktívnymi, ochotnými zasadiť sa za dobro v skupine a v prospech marginalizovaných skupín). Porozumenie solidarite (vojnové konflikty, chudoba, problémy menej rozvinutých krajín sveta).

Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV:

Postup tvorby argumentov, oboznámenie sa argumentačnými faulmi, a tak práca s konceptom kritického myslenia. Nácvik a uplatňovanie argumentačných spôsobilostí v diskusii s ohľadom na riešený aktuálny etický problém. Porozumenie morálnej dileme a morálnemu problému cez konflikt hodnôt. Základné argumentácie objavujúce sa v spoločnosti v

bioetických otázkach života (od počatia po smrť človeka, telesnosť a sexualita, zdravie a krása, “vylepšovanie” ľudského tela, eutanázia, interrupcia, prenatálna medicína, výskumy na ľuďoch a zvieratách, etické aspekty vzťahu k zvieratám, genetické modifikácie) s rešpektom k rôznym názorom vzhľadom na kontroverziu niektorých tém. Uvedomovanie si morálnych princípov a hľadanie etických limitov vo svete vedy, techniky a kultúry.

20.téma (3.cykklus – 6.ročník): **Ako sa nezbláznit'**

Činnosť: Rozlíšenie telesného a duševného zdravia (well-being) a ich vzájomného súvisu (psychosomatika). Duševné zdravie a duševná hygiena – prevencia úzkosti a depresívnych tendencií (možnosti aktívnej psychohygieny). Diskusia o látkových a nelátkových závislostiach a zdravom životnom štýle.

Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV:

Reflexia o zmysle života. Reflexia o ochrane a starostlivosti o vlastné zdravie. Spracovanie osobného plánu na udržanie telesného a duševného zdravia počas dospievania.

21.téma (3.cykklus – 6.ročník): **Príroda okolo nás**

Činnosť: Vnímanie krásy a hodnoty prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života.

Návrh a realizácia prospešných aktivít smerujúcich k udržateľnosti. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV: Upevňovanie etických postojov vedúcich k udržateľnosti života na Zemi. Zhodnotenie vlastných a spoločenských možností riešenia environmentálnych problémov na lokálnej a globálnej úrovni.

Aktivity zamerané na enviromentálnu výchovu.

22.téma (3.cykklus – 7.,8.,9.ročník): **Chcem byť dobrým kamarátom**

Činnosť: Aktívne všímanie si a analyzovanie potrieb ľudí vo vlastnom životnom kontexte (rodinných príslušníkov, spolužiakov, priateľov, núdznych ľudí a pod.). Organizácia a kooperácia v širšom prosociálnom projekte (dlhodobej pomoci, dlhodobej starostlivosti a pod.). Zdôvodnenie a kooperatívna realizácia environmentálneho projektu, napr. v areáli školy, v obci. Vyhodnotenie a prezentácia realizovaného projektu.

11. Učebné osnovy

Obsah vzdelávania v bežných triedach na prvom stupni ZŠ a druhom stupni ZŠ je rozdelený na tri ucelené časti vzdelávacieho programu:

(„ďalej len cyklus“)

1.cykus - 1.- 3.ročník ZŠ

2.cykus - 4.- 5.ročník ZŠ

3.cykus - 6.- 9.ročník ZŠ

Všetky vzdelávacie cykly majú vypracované učebné osnovy v prílohách Školského vzdelávacieho programu.

Učebné osnovy pre 1.cykus, výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard sú vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Učebné osnovy pre 1.cykus sú rozpracované v Prílohe 1 Školského vzdelávacieho programu.

Učebné osnovy pre 2.cykus, výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard sú vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Učebné osnovy pre 2.cykus sú rozpracované v Prílohe 2 Školského vzdelávacieho programu.

Učebné osnovy pre 3.cykus, výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard sú vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Učebné osnovy pre 3.cykus sú rozpracované v Prílohe 3 Školského vzdelávacieho programu.

Na našej škole sa postupne zavádzajú jednotlivé vzdelávacie cykly od prvého ročníka od 01.09.2023.

12. Učebný plán

Základná škola, 053 62 Bystrany

Učebný plán

rozdelenie do vzdelávacích cyklov

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Prvý cyklus (1.-3. ročník)				Druhý cyklus (4.-5. ročník)			Tretí cyklus (6.-9. ročník)				
		1.	2.	3.	Spolu	4.	5.	Spolu	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	24	7	5	12	5	4	5	5	19
	<i>Voliteľné hodiny- SJL</i>	1	2		3	1	1	2	2	1		1	4
	Anglický jazyk			3	3	3	3	6	3	3	3	3	12
	<i>Voliteľné hodiny Práca s textom/ Druhý cudzí jazyk</i>									2	2	2	6
Matematika a informatika	Matematika	4	4	4	12	4	4	8	4	4	4	5	17
	<i>Voliteľné hodiny- MAT</i>	1	1	1	3		2	2	2	1	1	2	6
	Informatika			1	1	1	1	2	1	1	1		3
Človek a príroda	Človek a príroda		1	2	3	2	2	4					
	Biológia								1	2	1	1	5
	Fyzika								2	1	2	1	6
	Chémia									2	2	1	5
Človek a spoločnosť	Človek a spoločnosť	1	1	1	3	2	3	5					
	Občianska náuka								1	1	1	1	4
	Geografia								1	1	1	1	4
	Dejepis								1	1	1	2	5
	Etická výchova/ Náboženská výchova/Náboženstvo	1	1	1	3	1	1	2	1	1	1	1	4
Človek a svet práce	Človek a svet práce	1	1	1	3	1	1	2	1	1	1	1	4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	3	1	1	2	1	1	1		3
	Výtvarná výchova	1	1	1	3	1	1	2	1	1	1	1	4
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	6	2	2	4	2	2	2	2	8
	Základ	20	20	24	64	25	24	49	25	26	27	25	103
Školský vzdelávací program	<i>Voliteľné (disponibilné) hodiny</i>	2	3	1	6	1	3	4	4	4	3	5	16
	Spolu	22	23	25	70	26	27	53	29	30	30	30	119

Poznámky:

1. Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a predmetoch ustanovujú učebné plány Školského vzdelávacieho programu.
2. Vzhľadom na priestorové možnosti školy sa trieda delí na skupiny v predmetoch informatika, anglický jazyk, druhý cudzí jazyk (ak sa bude vyučovať), telesná a športová výchova.
3. Trieda sa delí na skupiny vo vyučovacom predmete technika.
4. Vyučovacia jednotka má 45 minút v prvej vyučovacej zmene a 40 minút v druhej vyučovacej zmene v tomto rozdelení učebného plánu.
5. V prvých dvoch cykloch sa vyučuje ako integrovaný predmet človek a príroda. V treťom cykle si škola volí vyučovanie samostatných predmetov fyzika, chémia, biológia.
6. V prvých dvoch cykloch sa vyučuje ako integrovaný predmet človek a spoločnosť. V treťom cykle si škola volí vyučovanie samostatných predmetov občianska náuka, geografia, dejepis.
7. Voliteľné hodiny, uvedené v Štátnom vzdelávacom programe, sme prideliť povinným učebným predmetom, posilnením jednotlivých oblastí a tém a novému predmetu (Práca s textom). Zvolené predmety a počty hodín odrážajú zameranie a profiláciu školy.
8. Škola na konci 6. ročníka ponúkne žiakom možnosť učiť sa druhý cudzí jazyk od 7. ročníka z rámca voliteľných hodín preukázateľným spôsobom. Druhý cudzí jazyk sa bude vyučovať pri minimálnom počte žiakov 12. Ak sa žiaci začnú učiť druhý cudzí jazyk, škola ho bude poskytovať najmenej dve hodiny týždenne od 7. do 9. ročníka.
V prípade, ak nebude u žiakov záujem o vyučovanie druhého cudzieho jazyka, ako alternatívu ponúkne rodičom predmet Práca s textom.
9. Škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu najmenej 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania.

10. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín, v 2. cykle a v 3. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb.
11. Škola zorganizuje športový výcvik v trvaní 30 hodín počas školského roka – v I. polroku 3 vyučovacie dni (15 hodín) a v II. polroku 3 vyučovacie dni (15 hodín).

13. Hodnotenie detí a žiakov

Hodnotenie chápeme ako proces poznávania a posudzovania žiaka, jeho vedomostnej úrovne, pracovnej a učebnej činnosti, jej prejavov a výsledkov.

Ako súčasť vyučovania by hodnotenie malo napomáhať rozvoju a sebarozvoju žiakov. Podmienkou toho, aby sa žiak mohol rozvíjať sám, je potrebné sebaopoznanie a sebahodnotenie vlastných možností a schopností.

Hodnotenie žiaka má pre jeho osobnostný progres zásadný význam, pretože spolu s ďalšími činiteľmi ovplyvňuje obraz o ňom samotnom, napomáha mu v napredovaní a formuje jeho charakter.

Diagnostická fáza edukačného procesu si vyžaduje vysokú profesionalitu a pedagogické majstrovstvo s humanistickým prístupom k výchove a vzdelávaniu v takej miere, aby sa žiaci zbavili strachu z chýb a zlyhania, ktoré sú súčasťou každej ľudskej činnosti. Preto musí učiteľ pamätať na hľadanie ciest ich odstraňovania, analyzovania a prevencie. Učiteľ si musí uvedomiť, že popri vhodnej verbálnej komunikácii hrá významnú úlohu aj neverbálna komunikácia - súhlasný úsmev, pohladenie, povzbudzujúce gestá a pod.

Pod vplyvom hodnotenia sa žiak postupne mení a vytvára si svoj vlastný systém hodnôt, zameriava svoj záujem a činnosť určitým smerom, hodnotenie má vplyv na jeho aspirácie.

Budeme uplatňovať tieto zásady celkového hodnotenia :

1. Individuálny prístup - mať na zreteli pomer medzi schopnosťami a výkonmi žiaka, brať do úvahy jeho pokrok, cestu prekonaných prekážok, úsilie žiaka, neporovnávať žiakov medzi sebou, nevytvárať v kolektíve nezdravú súťaživosť.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 39
---------------------------	----------------------------	-----------

2. Otvorenosť hodnotenia - byť v hodnotení flexibilný, dokázať hodnotenie zmeniť na základe zmeny podmienok procesu učenia, hodnotiť vždy činnosť a nie osobu, nebrať ohľad na pevné schémy, v hodnotení byť formatívny a neodsudzovať.
3. Pozitívna orientácia - zadávať úlohy vždy špecificky, aby každé dieťa mohlo prežiť vlastný úspech, nebyť v hodnotení falošný, neskresľovať, ale v činnosti žiaka vždy nájsť to, čo skutočne možno pochváliť, vždy najprv oceniť až potom poukázať na chyby, ale s dôverou a povzbudivo.
4. Komplexnosť - hodnotiť celistvo so zameraním na celú osobnosť, hodnotiť poznatky, ale aj postoje a schopnosti, nazerať na kognitívnu i emocionálnu stránku osobnosti, hodnotiť sústavne od priebežného až po záverečné hodnotenie, využívať rôznorodé metódy a formy hodnotenia.
5. Tendencie k sebahodnoteniu a aktívny podiel žiaka na hodnotení - umožniť žiakovi spoluprácu kritérií hodnotenia, ponechať možnosť žiakom vyjadriť sa k práci iných, ale predovšetkým k sebe samému, čo umožní učiteľovi poznať sebapoňatie žiaka.
6. Objektivizácia hodnotenia - obmedziť pôsobenie subjektívnych vplyvov učiteľa na základe korigovania vlastných preferencií, očakávaní a chýb hodnotenia, nezovšeobecňovať, ale hodnotenie operacionalizovať.

Na našej škole aplikujeme kombináciu sumatívneho a formatívneho hodnotenia:

Sumatívne hodnotenie – zamerané na hlavný obsah, celok, finále, konečné hodnotenie.

Jeho cieľom bude určiť výsledky učenia sa žiakov, určiť úroveň ich vedomostí, zručností a postojov po prebratí nejakého celku, diagnostikovať žiaka za určité obdobie a informovať ho o jeho úspešnosti.

Sumatívne hodnotenie je spojené s klasifikáciou.

Formatívne hodnotenie – informuje, čo sa žiak naučil- nenaučil na vyučovacej jednotke, je to plánovaný nepretržitý proces, ktorý využíva stratégie pomáhajúce optimalizovať žiakom ich učenie, ale je to aj súbor činností žiakov a učiteľov zameraných na získanie spätnej väzby – informácií ohľadom pokroku a rozvoja žiaka, ktoré vedú k zlepšeniu jeho vzdelávacích výsledkov, využívajúcich hodnotenie pre učenie, zamerané skôr na zlepšenie výkonov, než na meranie učenia sa.

Formatívne hodnotenie uplatňujeme priebežne na získavanie informácií o aktuálnom stave vedomostí a zručností žiakov, smerujeme žiakov k uvedomeniu si nedostatkov a k ich efektívnej eliminácii.

Učiteľ pri formatívnom hodnotení zastáva rolu facilitátora, sprievodcu, poskytovateľa inštrukcií a žiak postupne preberá zodpovednosť za svoje učenie. Buduje sa väčšia spolupráca v triede, aby boli žiaci a učitelia partnermi v učení, buduje sa dôvera medzi učiteľom a žiakom. Pracujeme s chybou, ktorá aktivizuje myslenie žiakov, odhaľuje príčiny, má dôležitú úlohu spätnej väzby.

Pri formatívnom hodnotení uplatňujeme :

- sebahodnotenie
- rovesnícke hodnotenie
- hodnotenie učiteľom

Hodnotenie žiakov nie je len zisťovanie toho čo žiaci ovládajú alebo neovládajú, ale súčasne s tým i ďalšie dotváranie vedomostí, no predovšetkým výchovné pôsobenie na žiakov, ktoré by malo dostať v edukačnom procese prednosť pred vzdelávaním.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Pri hodnotení výsledkov žiakov budeme vychádzať z platnej legislatívy na hodnotenie a z rozhodnutia riaditeľa školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

Priebežne budeme uplatňovať formatívne hodnotenie v kombinácií so sumatívnym hodnotením - klasifikáciou a pri záverečnom hodnotení budeme uplatňovať klasifikáciu.

Pri hodnotení žiakov v bežných triedach uplatňujeme platnú legislatívu na hodnotenie žiakov základnej školy schválenej MŠVVaM SR. V 1.– 9. ročníku uplatňujeme klasifikáciu ako jednu z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi stupňami. V súlade s § 55 ods.12 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov žiakov neklasifikujeme, nehodnotíme a na vysvedčení a v katalógovom liste namiesto klasifikačného stupňa uvádzame slovo aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval, oslobodení v týchto vyučovacích predmetoch: **primárne vzdelávanie** - hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie, etická výchova, náboženská výchova, **nižšie stredné vzdelávanie** - výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, technika, etická výchova, náboženská výchova.

V špeciálnych triedach uplatňujeme platné Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie. V 1. – 9. ročníku uplatňujeme klasifikáciu ako jednu z foriem hodnotenia, ktorej výsledky sa vyjadrujú určenými piatimi stupňami. V súlade s § 55 ods.12 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov **žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia** neklasifikujeme, nehodnotíme a na vysvedčení a v katalógovom liste namiesto klasifikačného stupňa uvádzame slovo aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval, oslobodení v týchto vyučovacích predmetoch: hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, etická výchova, náboženská výchova a informatika v 5.ročníku, **žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** nehodnotíme v týchto vyučovacích predmetoch: hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, etická výchova, náboženská výchova a informatika.

14. Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj postupné dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Pre úspešný priebeh školskej integrácie je dôležité zabezpečiť určité predpoklady zo strany školy (vytvoriť priaznivé podmienky, zabezpečiť všestrannú pripravenosť pedagógov, špeciálno-pedagogickú informovanosť, špeciálne pomôcky a technickú podporu, odborne pripraveného špeciálneho pedagóga, odborných zamestnancov, zabezpečiť vhodné podporné opatrenia pre každého takéhoto žiaka.)

Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečí:

a) **podporné opatrenia**, ktorými chceme dosiahnuť, aby deti a žiaci čeliaci prekážkam v prístupe k výchove a vzdelávaniu a pri učení sa, dostávali vhodnú podporu cez jednotlivé podporné opatrenia za účelom naplnenia ich vzdelávacieho potenciálu i právo týchto žiakov na inkluzívne vzdelávanie. Podpornými opatreniami vieme reagovať na rozmanité

individuálne výchovno-vzdelávacie a špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov a zvyšovať tak šance žiakov na naplnenie ich vzdelávacieho potenciálu a ich úspešnosť nielen vo vzdelávaní, ale aj v živote a v spoločnosti.

b) **včasnú pedagogickú diagnostiku** a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku (špeciálnopedagogickú, liečebnopedagogickú, sociálno-pedagogickú, logopedickú, psychologickú, medicínsku) diagnostiku, vzdelávanie podľa podporných opatrení, individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka;

c) **materiálne vybavenie**, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia, prípadne špeciálne miestnosti a učebne;

d) **odborný prístup** pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta;

e) **akceptujúce školské prostredie** a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením;

f) **odbornú prípravu** pedagogických a odborných zamestnancov;

g) **finančné zdroje** na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok. Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Základná škola vzdeláva žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami:

❖ *so zdravotným znevýhodnením*

1. so zdravotným postihnutím – s mentálnym postihnutím

Cieľ špeciálnej edukácie mentálne postihnutých je vo všeobecnosti možné formulovať ako optimálny rozvoj ich komplexnej osobnosti s rešpektovaním ich osobitostí a špeciálnych výchovných a vzdelávacích potrieb vyplývajúcich z MP, dosiahnutie žiaducej úrovne vzdelanosti a vychovanosti a maximálneho stupňa ich socializácie.

Prostriedkom špeciálnej edukácie sú špeciálnopedagogické edukačné intervencie.

Výsledkom edukácie MP by malo byť na základe systematických a cielených edukačných aktivít, v súčinnosti za podpory nevyhnutných korekčných, stimulačných, terapeutických, rehabilitačných, reedukačných, kompenzačných, diagnostických, rediagnostických a poradenských činností s použitím potrebných špeciálnych pomôcok a technických prostriedkov a v súčinnosti s nimi dosahovanie žiaducich pokrokov v rozvíjaní ich motoriky, senzoriky, sebaobsluhy, kognície, komunikácie, emocionality, sociability a podpora socializačného procesu v jeho komplexnosti

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

2. so zdravotným postihnutím – so sluchovým postihnutím

3. so zdravotným postihnutím – s poruchami správania

4. s vývinovými poruchami – žiakom s vývinovými poruchami je žiak s poruchou aktivity a pozornosti a žiak s vývinovou poruchou učenia

- ❖ ***zo sociálne znevýhodneného prostredia*** – žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia je žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecujú rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti

14.1 Podporné opatrenia

Podporné opatrenia poskytujeme v súlade s platnou legislatívou.

Z hľadiska identifikovaných potrieb žiaka vo výchove a vzdelávaní sa môžu žiakovi poskytovať viaceré podporné opatrenia súčasne v rámci všetkých typov podporných opatrení.

Podporné opatrenia možno rozčleniť vertikálnym modelom na:

1. Všeobecné podporné opatrenia

2. Cílené podporné opatrenia

3. Špecifické podporné opatrenia

1. Všeobecné podporné opatrenia

Sú poskytované všetkým žiakom bez rozdielu a bez nutnosti vyjadrenia pedagogického zamestnanca, odborného zamestnanca alebo zariadenia poradenstva a prevencie.

Patria sem podporné opatrenia:

- prevencia na podporu fyzického zdravia, duševného zdravia a prevencia výskytu rizikového správania,
- krízová intervencia.

2. Cílené podporné opatrenia

K poskytovaniu týchto podporných opatrení je potrebné vyjadrenie pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov školy alebo vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie.

Patria sem podporné opatrenia:

- poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní,
- zabezpečenie činnosti na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy,
- zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy,
- zabezpečenie doučovania alebo cíleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu žiaka,
- činnosť na podporu sociálneho zariadenia,
- činnosť na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku základnej školy alebo strednej školy,
- poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdanie zručností,
- odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní,
- zabezpečenie diétného stravovania.

3. Špecifické podporné opatrenia

K poskytovaniu týchto podporných opatrení je potrebné vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie.

Patria sem podporné opatrenia:

- poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých žiakmi vo výchove a vzdelávaní,
- činnosť na podporu dosahovania školskej spôsobilosti,
- skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- zabezpečenie vzdelávania sa vo vyučovacom predmete alebo vo vzdelávacej oblasti vo vyššom ročníku,
- zabezpečenie osobitných foriem komunikácie žiaka so zdravotným postihnutím so školou,
- špecializované kariérové poradenstvo,
- zabezpečenie pôsobenia pedagogického asistenta v triede,
- zabezpečenie sebaobslužných úkonov podľa osobitného predpisu v čase výchovno-vzdelávacieho procesu,
- poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok.

Škola poskytne žiakovi podporné opatrenia podľa jeho individuálnych výchovno-vzdelávacích a špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb potrebných na to, aby sa žiak mohol plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti a zvyšovať tak šancu na naplnenie vzdelávacieho potenciálu a úspešnosť nielen vo vzdelávaní, ale aj v živote a v spoločnosti.

Škola zabezpečí posúdenie a vyjadrenie poradenstva a prevencie v prípadoch cielených a špecifických podporných opatrení.

14.2 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Uskutočňuje sa:

1. v špeciálnych triedach, ktoré sa zriaďujú spravidla pre žiakov s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia; časť výchovno-vzdelávacieho procesu sa môže uskutočňovať v triede spoločne s ostatnými žiakmi školy; niektoré vyučovacie predmety alebo činnosti môže žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy,
2. v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy; ak má takýto žiak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, vzdeláva sa podľa podporných opatrení.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania vytvárame žiakom so zdravotným znevýhodnením špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb,

najmä:

- všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením,
- žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí nemôžu splniť požiadavky príslušných vzdelávacích oblastí, sa vzdelávajú podľa podporných opatrení a individuálnych vzdelávacích programov.
- u žiakov so zdravotným znevýhodnením je možné voliteľné hodiny využiť aj na intenzívne vzdelávanie v určitej vzdelávacej oblasti v rámci individuálneho vzdelávacieho programu žiaka.
- v prípade individuálnej integrácie v bežnej triede základnej školy môže školský špeciálny pedagóg na vyučovacích hodinách podľa potreby pracovať so žiakom / žiakmi so zdravotným znevýhodnením individuálne alebo v skupinkách podľa podporného opatrenia a individuálneho vzdelávacieho programu žiaka/žiacov. Obsah, formy a postup vyučovania konzultuje s príslušným učiteľom.
- u žiakov so zdravotným znevýhodnením môže školský špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg, logopéd, školský psychológ v rámci vyučovania pracovať individuálne s vybranými žiakmi s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, resp. poruchy.
- u žiakov so zdravotným znevýhodnením si stanovuje učiteľ dĺžku a štruktúru vyučovacej hodiny flexibilne, zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 47
--------------------------------------	-----------------------------------	------------------

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach základných škôl (inkluzívne vzdelávanie):

Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a je na škole evidovaný ako žiak s podpornými opatreniami so súhlasom zákonného zástupcu žiaka.

Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií zariadenie poradenstva a prevencie na základe odborného vyšetrenia.

Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, môže mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program na základe odporúčaní poradenstva a prevencie. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva škola spoločne so zariadením poradenstva a prevencie podľa kompetencií. Sú v ňom uvedené podporné opatrenia poskytované žiakovi.

Individuálny vzdelávací program obsahuje podporné opatrenie a úpravy jednotlivých častí školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb dieťaťa alebo žiaka, najmä úpravu obsahu, metód, foriem alebo spôsobu hodnotenia a spolupráce s odbornými zamestnancami.

Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.

Riaditeľ školy pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka zabezpečuje systematickú spoluprácu školy so školským zariadením prevencie a poradenstva.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 48
--------------------------------------	-----------------------------------	------------------

spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

Individuálny vzdelávací program môže mať vypracovaný aj žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý je žiakom špeciálnej triedy v prípade, že nemôže vzhľadom na svoje zdravotné znevýhodnenie plniť požiadavky príslušných vzdelávacích oblastí a štandardov.

14.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Dieťaťom zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia dieťa alebo žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností dieťaťa alebo žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti.

Predstavivosť týchto žiakov pri vstupe do školy je nízka, začne sa tvoriť a rozvíjať len vtedy, keď sú zapojené všetky zmysly (zrak, sluch, hmat, čuch, chuť). Bez obrazového materiálu a názorných pomôcok by vyučovací proces v prvých mesiacoch nebol možný. Ich pozornosť je krátkodobá. Deti sú rýchlo unaviteľné. Činnosť na vyučovacích hodinách musí byť preto striedavá a prevádzaná zábavnou a hravou formou. Teda vyučovanie by malo byť pre tieto deti nenásilné a hravé. Reč týchto detí je nezrozumiteľná, neskôr skomolená s používaním gestikulácie a s prímiesou rómskych výrazov. V priebehu prvého školského roka sa ich vyjadrovacie schopnosti postupne zdokonaľujú.

Osobitosti v citovo vôľovej oblasti spôsobujú, že títo žiaci sú viac extrovertní. Ich citovosť je mäkká, povrchná, labilná a poznamenaná neraz krátkodobou náladovosťou. Vďaka tomu sú však tieto deti prístupnejšie nielen priamemu výchovnému vplyvu osobnosti učiteľa, ale dajú sa vhodne a intenzívne ovplyvňovať aj výchovným potenciálom učiva poznávacích vecí, javov a dejov. Sú ohybné, plastické a prispôsobivé vo vzťahu k výchovným tendenciám. Úlohou učiteľov takýchto žiakov je efektívne a plnohodnotne využívať predpoklady týchto

detí. Je potrebné rešpektovať ich prirodzené a všestranné podmienky vývoja, rozvíjať rozmanité záujmy a aktivity a zároveň citovo prihliadať na osobné možnosti.

Dieťaťom zo sociálne znevýhodneného prostredia je dieťa s problémami v učení a postojoch, vzniknutých na základe disfunkčných sociálnych podmienok vyplývajúcich zo sociálneho vylúčenia (napr. chudoba, nedostatočné vzdelanie rodičov, neštandardné bytové a hygienické podmienky a pod.). Patria sem deti výchovne a sociálne zanedbané, pre nesprávnu výchovu alebo absenciu výchovy, teda pre vonkajšie činitele. Mentálny vývin neprebíha v tom istom rytme ako somatický vývin. Ide o deti z rodín zo sociálne nízkej úrovne, o deti zanedbané, osamelé, sociálne izolované, s ktorými sa nikto nehraje, nerozpráva, alebo u niektorých prevláda negatívna výchovná stimulácia nad pozitívnu. Dieťa sa môže prejavovať ako nedisciplinované, agresívne, citovo nezrelé, je u neho neochota pracovať v škole, záškoláctvo, klamanie, krádeže.

Prejavmi vplyvu na rozvoj osobnosti dieťaťa zo sociálne znevýhodneného prostredia sú: odlišný rečový vývin; zúžená informovanosť vyplývajúca zo sociálnej izolovanosti; odlišná kvalita plnenia funkcie rodinnej výchovy; zvýšená chorobnosť; častejšie zdravotné a psychické postihnutie; odlišnosť stravovacích návykov (podvýživa, bez desiaty, raňajok); vysoká nezamestnanosť a invalidita žitel'ov rodiny.

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (napr. komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky,...), dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

14.3 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím sa postupuje podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie. Mentálne postihnutie je zvyčajne najvýraznejším príznakom v celom klinickom obraze viacnásobného postihnutia, preto je podmieňujúcim prvkom celého výchovno-vzdelávacieho procesu.

Pre žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím, ktorý postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu je individuálny vzdelávací program vytváraný s prihliadnutím k súčasnému stavu žiaka a podľa jeho individuálnych schopností. V závislosti od jeho individuálnych schopností je možné individuálny vzdelávací program upravovať v závislosti od ďalších prítomných postihnutí.

Individuálny vzdelávací program vypracováva školský špeciálny pedagóg, prípadne podľa potreby s ďalšími odbornými pracovníkmi. Individuálny vzdelávací program sa môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými odborníkmi a zákonným zástupcom žiaka.

15. Primárne vzdelávanie – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia**Ciele výchovy a vzdelávania**

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážene rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat',
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,

- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Špecifiká výchovy a vzdelávania

- Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s odloženou povinnou školskou dochádzkou sa môže vzdelávať v prípravnom ročníku, po absolvovaní ktorého môže žiak pokračovať v primárnom vzdelávaní na takom type školy, pre ktorý má predpoklady.
- Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.
- V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.
- Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní:

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Vyučovacie predmety vo vzdelávacích oblastiach pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským.

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie
	Fyzika
	Chémia
	Biológia
Človek a spoločnosť	Vlastiveda
	Dejepis
	Geografia
	Občianska náuka
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova/Náboženstvo
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

16. Učebné osnovy - žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Učebné osnovy pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia sú rozpracované v Prílohe 4 a sú v súlade s Obsahom vzdelávania, ktorý je súčasťou Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím platného od 1.9.2016.

17. Učebný plán - žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník											Spolu	ZŠ Bystrany
		prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5	58	58	
	<i>doplnenie voliteľných hodín - SJL</i>			1	1	1	1		1	1	1		7	
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7		
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2		
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39	36	
	<i>doplnenie voliteľných hodín- MAT</i>		1	1	1	1	1	1	1	1	1		9	
	Informatika						1	1	1	1	1	5	5	
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	1	1							4	3	
	<i>doplnenie voliteľných hodín- VUC</i>		1	1	1								3	
	Fyzika								1	1	1	3	3	
	Chémia										1	1	1	
	Biológia								1	1	1	3	3	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda					2	2	3				7	7	
	Dejepis								1	1	1	3	3	
	Geografia								1	1	1	3	3	
	Občianska náuka								1	1	1	3	3	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova/ Náboženstvo						1	1	1	1	1	5	5	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31	30	
	<i>doplnenie voliteľných hodín- PVC</i>		1			1	1	1	1	1	1		7	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	9	
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	9	
	<i>doplnenie voliteľných hodín- VYV</i>		1	1	1	1	1	1	1	1	1		9	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	18	
	Základ	18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214	196	
Školský vzdelávací program	<i>Voliteľné (disponibilné) hodiny</i>	2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37	35	
	Spolu	20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251	231	

Poznámky:

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia jednotka má 45 v prvej vyučovacej zmene a 40 minút v druhej vyučovacej zmene v tomto rozdelení učebného plánu.
3. Pri vyučovaní predmetu informatická výchova pri počítači sedí jeden žiak.
4. V 5. až 9.ročníku sa v niektorých vyučovacích predmetoch výchovno-estetického zamerania vzdelávajú žiaci špeciálnych tried so žiakmi bežných tried podľa podmienok školy.
5. Voliteľné hodiny, uvedené v štátnom vzdelávacom programe, sme prideliťi povinným učebným predmetom, posilnením jednotlivých oblastí a tém. Zvolené predmety a počty hodín odrážajú zameranie a profiláciu školy.

18. Primárne vzdelávanie – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je:

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu, rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stať sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Profil absolventa

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiacov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu,
- je schopný vyjadriť svoj názor,

- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

Špecifiká výchovy a vzdelávania

Vzdelávanie je zamerané na:

- maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej,
- na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život,
- schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Žiakovi so stredným stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

a) v špeciálnych základných školách,

b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb

c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 60
--------------------------------------	-----------------------------------	------------------

Špeciálna základná škola – variant B má desať ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka.

Žiakovi skončilo plnenie povinnej školskej dochádzky, ak od začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky absolvoval desať rokov vzdelávania, alebo dňom 31. augusta príslušného školského roka, v ktorom žiak dovŕšil 16. rok veku.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Vyučovacie predmety vo vzdelávacích oblastiach pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským.

Primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra
	Rozvíjanie komunikačnej schopností
	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Matematika a práca s informáciami	Matematika
	Informatika
Človek a príroda	Vecné učenie
Človek a hodnoty	Etická výchova/Náboženská výchova/Náboženstvo
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova
	Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

19. Učebné osnovy - žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Učebné osnovy pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia sú rozpracované v Prílohe 5 a sú v súlade s Obsahom vzdelávania, ktorý je súčasťou Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím platného od 1.9.2016.

19. Učebný plán - žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník											Spolu	ZŠ Bystrany	
		prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.			
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	28	28
	<i>doplnenie voliteľných hodín - SJL</i>		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		10
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31	26	
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1					8	6	
	<i>doplnenie voliteľných hodín- RGZ</i>		1	1	1	1	1	1							6
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31	29	
	<i>doplnenie voliteľných hodín- MAT</i>		1	1	1	1	1	1	2	2	2	2		14	
	Informatika								1	1	1	1	4	4	
Človek a príroda	Vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25	24	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova/ Náboženstvo						1	1	1	1	1	1	6	6	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	48	44	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	10	
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	10	
	<i>doplnenie voliteľných hodín- VYV</i>		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		10	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22	20	
	Základ	18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225	207	
Školský vzdelávací program	<i>Voliteľné (disponibilné) hodiny</i>	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42	40	
	Spolu	20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	267	247	

Poznámky:

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia jednotka má 45 v prvej vyučovacej zmene a 40 minút v druhej vyučovacej zmene v tomto rozdelení učebného plánu.
3. Pri vyučovaní predmetu informatická výchova pri počítači sedí jeden žiak.
4. V 5. až 10. ročníku sa v niektorých vyučovacích predmetoch výchovno-estetického zamerania vzdelávajú žiaci špeciálnych tried so žiakmi bežných tried podľa podmienok školy.
5. Voliteľné hodiny, uvedené v štátnom vzdelávacom programe, sme prideliťi povinným učebným predmetom, posilnením jednotlivých oblastí a tém. Zvolené predmety a počty hodín odrážajú zameranie a profiláciu školy.

Prílohy

Príloha 1 k Školskému vzdelávaciemu programu:

Učebné osnovy pre 1.cyklus

Príloha 2 k Školskému vzdelávaciemu programu:

Učebné osnovy pre 2.cyklus

Príloha 3 k Školskému vzdelávaciemu programu:

Učebné osnovy pre 3.cyklus

Príloha 4 k Školskému vzdelávaciemu programu:

Učebné osnovy

Obsah vzdelávania – primárne vzdelávanie – žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Príloha 5 k Školskému vzdelávaciemu programu:

Učebné osnovy

Obsah vzdelávania – primárne vzdelávanie – žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Príloha 6 k Školskému vzdelávaciemu programu:

Tematické dni 2.,3.cyklus

Obsah vzdelávania tematických dní v 2.a 3. cykle

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 65
--------------------------------------	-----------------------------------	------------------

Záverečné ustanovenia

Zmeny a doplnky prerokúva pedagogická rada a rada školy, schvaľuje riaditeľ školy.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Školský vzdelávací program	Strana 66
------------------------------	----------------------------	-----------

Rozdeľovník

Por. č. výtlačku	Držiteľ	Organizačná jednotka	Podpis o prevzatí
1.	Riaditeľ školy	Vedenie školy	
2.	Vedúca MZ pre ročníky 1. - 2.	Poradný orgán	
3.	Vedúca MZ pre ročníky 3. - 4.	Poradný orgán	
4.	Vedúca MZ pre špeciálne triedy	Poradný orgán	
5.	Vedúca PK pre všeobecno- vzdelávacie predmety	Poradný orgán	